

INVESTMENT

**Treaty Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and CROATIA**

Signed at Zagreb July 13, 1996

with

Annex and Protocol

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“ . . .the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

CROATIA

Investment

Treaty signed at Zagreb July 13, 1996;

*Transmitted by the President of the United States of America
to the Senate May 23, 2000 (Treaty Doc. 106-29,
106th Congress, 2d Session);*

*Reported favorably by the Senate Committee on Foreign Relations
September 27, 2000 (Senate Executive Report No. 106-23,
106th Congress, 2d Session);*

*Advice and consent to ratification by the Senate
October 18, 2000;*

Ratified by the President February 7, 2001;

Ratifications exchanged at Zagreb May 21, 2001;

Entered into force June 20, 2001.

With annex and protocol.

TREATY BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA
CONCERNING THE ENCOURAGEMENT
AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENT

The Government of the United States of America and the Government of the Republic of Croatia (hereinafter the "Parties");

Desiring to promote greater economic cooperation between them, with respect to investment by nationals and companies of one Party in the territory of the other Party;

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded such investment will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Parties;

Agreeing that a stable framework for investment will maximize effective utilization of economic resources and improve living standards;

Recognizing that the development of economic and business ties can promote respect for internationally recognized worker rights;

Agreeing that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application; and

Having resolved to conclude a Treaty concerning the encouragement and reciprocal protection of investment;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

For the purposes of this Treaty,

(a) "company" means any entity constituted or organized under applicable law, whether or not for profit, and whether privately or governmentally owned or controlled, and includes a corporation, trust, partnership, sole proprietorship, branch, joint venture, association, or other organization;

(b) "company of a Party" means a company constituted or organized under the laws of that Party;

(c) "national of a Party" means a natural person who is a national of that Party under its applicable law;

(d) "investment" of a national or company means every kind of investment owned or controlled directly or indirectly by that national or company, and includes investment consisting or taking the form of:

(i) a company;

(ii) shares, stock, and other forms of equity participation, and bonds, debentures, and other forms of debt interests, in a company;

(iii) contractual rights, such as under turnkey, construction or management contracts, production or revenue-sharing contracts, concessions, or other similar contracts;

(iv) tangible property, including real property; and intangible property, including rights, such as leases, mortgages, liens and pledges;

(v) intellectual property, including:

copyrights and related rights,

patents,

rights in plant varieties,

industrial designs,

rights in semiconductor layout designs, trade secrets, including know-how and confidential business information, trade and service marks, and trade names; and

(vi) rights conferred pursuant to law, such as licenses and permits;

Any change in the form of an investment does not affect its character as an investment.

(e) "covered investment" means an investment of a national or company of a Party in the territory of the other Party;

(f) "state enterprise" means a company owned, or controlled through ownership interests, by a Party;

(g) "investment authorization" means an authorization granted by the foreign investment authority of a Party to a covered investment or a national or company of the other Party;

(h) "investment agreement" means a written agreement between the national authorities of a Party and a covered investment or a national or company of the other Party that (i) grants rights with respect to natural resources or other assets controlled by the national authorities and (ii) the investment, national or company relies upon in establishing or acquiring a covered investment.

(i) "ICSID Convention" means the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States, done at Washington, March 18, 1965;

(j) "Centre" means the International Centre for Settlement of Investment Disputes Established by the ICSID Convention;

(k) "UNCITRAL Arbitration Rules" means the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law; and

(l) "territory" means the territory of the United States of America or the Republic of Croatia, including the territorial sea established in accordance with international law as reflected in the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea. This Treaty also applies in the seas, subsoil and seabed adjacent to the territorial sea in which the United States of America or the Republic of Croatia has sovereign rights or jurisdiction, in accordance with international law as reflected in the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea.

ARTICLE II

1. With respect to the establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation and sale or other disposition of covered investments, each Party shall accord treatment no less favorable than that it accords, in like situations, to investments in its territory of its own nationals or companies (hereinafter "national treatment") or to investments in its territory of nationals or companies of a third country (hereinafter "most favored nation treatment"), whichever is most favorable (hereinafter "national and most favored nation treatment"). Each Party shall ensure that its state enterprises, in the provision of their goods or services, accord national and most favored nation treatment to covered investments.

2. (a) A Party may adopt or maintain exceptions to the obligations of paragraph 1 in the sectors or with respect to the matters specified in the Annex to this Treaty. In adopting such an exception, a Party may not require the divestment, in whole or

in part, of covered investments existing at the time the exception becomes effective.

(b) The obligations of paragraph 1 do not apply to procedures provided in multilateral agreements concluded under the auspices of the World Intellectual Property Organization relating to the acquisition or maintenance of intellectual property rights.

3. (a) Each Party shall at all times accord to covered investments fair and equitable treatment and full protection and security, and shall in no case accord treatment less favorable than that required by international law.

(b) Neither Party shall in any way impair by unreasonable and discriminatory measures the management, conduct, operation, and sale or other disposition of covered investments.

4. Each Party shall provide effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to covered investments.

5. Each Party shall ensure that its laws, regulations, administrative practices and procedures of general application, and adjudicatory decisions, that pertain to or affect covered investments are promptly published or otherwise made publicly available.

ARTICLE III

1. Neither Party shall expropriate or nationalize a covered investment either directly or indirectly through measures tantamount to expropriation or nationalization ("expropriation") except for a public purpose; in a non-discriminatory manner; upon payment of prompt, adequate and effective compensation; and in accordance with due process of law and the general principles of treatment provided for in Article II(3).

2. Compensation shall be paid without delay; be equivalent to the fair market value of the expropriated covered investment

immediately before the expropriatory action was taken ("the date of expropriation"); and be fully realizable and freely transferable. The fair market value shall not reflect any change in value occurring because the expropriatory action had become known before the date of expropriation.

3. If the fair market value is denominated in a freely usable currency, the compensation paid shall be no less than the fair market value on the date of expropriation, plus interest at a commercially reasonable rate for that currency, accrued from the date of expropriation until the date of payment.

4. If the fair market value is denominated in a currency that is not freely usable, the compensation paid -- converted into the currency of payment at the market rate of exchange prevailing on the date of payment -- shall be no less than:

(a) the fair market value on the date of expropriation, converted into a freely usable currency at the market rate of exchange prevailing on that date, plus

(b) interest, at a commercially reasonable rate for that freely usable currency, accrued from the date of expropriation until the date of payment.

ARTICLE IV

1. Each Party shall accord national and most favored nation treatment to covered investments as regards any measure relating to losses that investments suffer in its territory owing to war or other armed conflict, revolution, state of national emergency, insurrection, civil disturbance, or similar events.

2. Each Party shall accord restitution, or pay compensation in accordance with paragraphs 2 through 4 of Article III, in the event that covered investments suffer losses in its territory, owing to war or other armed conflict, revolution, state of

national emergency, insurrection, civil disturbance, or similar events, that result from:

(a) requisitioning of all or part of such investments by the Party's forces or authorities, or

(b) destruction of all or part of such investments by the Party's forces or authorities that was not required by the necessity of the situation.

ARTICLE V

1. If a Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance given in respect of a covered investment, the other Party shall recognize the assignment to the first Party or its designated agency of any right or claim of the indemnified national or company, and the first Party or its designated agency is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, to the same extent as that national or company.

2. The first Party or its designated agency shall be entitled in all circumstances to the same treatment in respect of the rights or claims acquired by it by virtue of the assignment. The first Party or its designated agency shall also be entitled to any payments received in pursuance of those rights or claims as the indemnified national or company was entitled to receive by virtue of this Treaty in respect of the covered investment concerned.

ARTICLE VI

1. Each Party shall permit all transfers relating to a covered investment to be made freely and without delay into and out of its territory. Such transfers include:

(a) contributions to capital;

(b) profits, dividends, capital gains, and proceeds from the sale of all or any part of the investment or from the partial or complete liquidation of the investment;

(c) interest, royalty payments, management fees, and technical assistance and other fees;

(d) payments made under a contract, including a loan agreement; and

(e) compensation pursuant to Articles III and IV, and payments arising out of an investment dispute.

2. Each Party shall permit transfers to be made in a freely usable currency at the market rate of exchange prevailing on the date of transfer.

3. Each Party shall permit returns in kind to be made as authorized or specified in an investment authorization, investment agreement, or other written agreement between the Party and a covered investment or a national or company of the other Party.

4. Notwithstanding paragraphs 1 through 3, a Party may prevent a transfer through the equitable, non-discriminatory and good faith application of its laws relating to:

(a) bankruptcy, insolvency or the protection of the rights of creditors;

(b) issuing, trading or dealing in securities;

(c) criminal or penal offenses; or

(d) ensuring compliance with orders or judgments in adjudicatory proceedings.

ARTICLE VII

Neither Party shall mandate or enforce, as a condition for the establishment, acquisition, expansion, management, conduct or operation of a covered investment, any requirement (including any

commitment or undertaking in connection with the receipt of a governmental permission or authorization):

(a) to achieve a particular level or percentage of local content, or to purchase, use or otherwise give a preference to products or services of domestic origin or from any domestic source;

(b) to limit imports by the investment of products or services in relation to a particular volume or value of production, exports or foreign exchange earnings;

(c) to export a particular type, level or percentage of products or services, either generally or to a specific market region;

(d) to limit sales by the investment of products or services in the Party's territory in relation to a particular volume or value of production, exports or foreign exchange earnings;

(e) to transfer technology, a production process or other proprietary knowledge to a national or company in the Party's territory, except pursuant to an order, commitment or undertaking that is enforced by a court, administrative tribunal or competition authority to remedy an alleged or adjudicated violation of competition laws; or

(f) to carry out a particular type, level or percentage of research and development in the Party's territory.

Such requirements do not include conditions for the receipt or continued receipt of an advantage.

ARTICLE VIII

1. (a) Subject to its laws relating to the entry and sojourn of aliens, each Party shall permit to enter and to remain in its territory nationals of the other Party for the purpose of

establishing, developing, administering or advising on the operation of an investment to which they, or a company of the other Party that employs them, have committed or are in the process of committing a substantial amount of capital or other resources.

(b) Neither Party shall, in granting entry under paragraph 1(a), require a labor certification test or other procedures of similar effect, or apply any numerical restriction.

2. Each Party shall permit covered investments to engage top managerial personnel of their choice, regardless of nationality.

ARTICLE IX

The Parties agree to consult promptly, on the request of either, to resolve any disputes in connection with the Treaty, or to discuss any matter relating to the interpretation or application of the Treaty or to the realization of the objectives of the Treaty.

ARTICLE X

1. For purposes of this Treaty, an investment dispute is a dispute between a Party and a national or company of the other Party arising out of or relating to an investment authorization, an investment agreement or an alleged breach of any right conferred, created or recognized by this Treaty with respect to a covered investment. In the event of an investment dispute, the parties to the dispute should initially seek a resolution through consultation and negotiation.

2. A national or company that is a party to an investment dispute may submit the dispute for resolution under one of the following alternatives:

(a) to the courts or administrative tribunals of the Party that is a party to the dispute; or

(b) in accordance with any applicable, previously agreed dispute-settlement procedures; or

(c) in accordance with the terms of paragraph 3.

3. (a) Provided that the national or company concerned has not submitted the dispute for resolution under paragraph 2 (a) or (b), and that three months have elapsed from the date on which the dispute arose, the national or company concerned may submit the dispute for settlement by binding arbitration:

(i) to the Centre, if the Centre is available;

or

(ii) to the Additional Facility of the Centre, if the Centre is not available; or

(iii) in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules; or

(iv) if agreed by both parties to the dispute, to any other arbitration institution or in accordance with any other arbitration rules.

(b) a national or company, notwithstanding that it may have submitted a dispute to binding arbitration under paragraph 3(a), may seek interim injunctive relief, not involving the payment of damages, before the judicial or administrative tribunals of the Party that is a party to the dispute, prior to the institution of the arbitral proceeding or during the proceeding, for the preservation of its rights and interests.

4. Each Party hereby consents to the submission of any investment dispute for settlement by binding arbitration in accordance with the choice of the national or company under paragraph 3(a) (i), (ii), and (iii) or the mutual agreement of both parties to the dispute under paragraph 3(a) (iv). This consent and

the submission of the dispute by a national or company under paragraph 3(a) shall satisfy the requirement of:

(a) Chapter II of the ICSID Convention (Jurisdiction of the Centre) and the Additional Facility Rules for written consent of the parties to the dispute; and

(b) Article II of the United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, done at New York, June 10, 1958, for an "agreement in writing".

5. Any arbitration under paragraph 3(a)(ii), (iii) or (iv) shall be held in a state that is a party to the United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, done at New York, June 10, 1958.

6. Any arbitral award rendered pursuant to this Article shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Party shall carry out without delay the provisions of any such award and provide in its territory for the enforcement of such award. Each Party's enforcement of an arbitral award in its territory shall be governed by its national law.

7. In any proceeding involving an investment dispute, a Party shall not assert, as a defense, counterclaim, right of set-off or for any other reason, that indemnification or other compensation for all or part of the alleged damages has been received or will be received pursuant to an insurance or guarantee contract.

8. For purposes of Article 25(2)(b) of the ICSID Convention and this Article, a company of a Party that, immediately before the occurrence of the event or events giving rise to an investment dispute, was a covered investment, shall be treated as a company of the other Party.

ARTICLE XI

1. Any dispute between the Parties concerning the interpretation or application of the Treaty, that is not resolved through consultations or other diplomatic channels, shall be submitted upon the request of either Party to an arbitral tribunal for binding decision in accordance with the applicable rules of international law. In the absence of an agreement by the Parties to the contrary, the UNCITRAL Arbitration Rules shall govern, except to the extent these rules are (a) modified by the Parties or (b) modified by the arbitrators unless either Party objects to the proposed modification.

2. Within two months of receipt of a request, each Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as chairman, who shall be a national of a third state which maintains diplomatic relations with both Parties. The UNCITRAL Arbitration Rules applicable to appointing members of three-member panels shall apply mutatis mutandis to the appointment of the arbitral panel except that the appointing authority referenced in those rules shall be the Secretary General of the Centre.

3. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within six months of the date of selection of the third arbitrator, and the arbitral panel shall render its decisions within two months of the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later.

4. Expenses incurred by the Chairman and other arbitrators, and other costs of the proceedings, shall be paid for equally by the Parties. However, the arbitral panel may, at its discretion, direct that a higher proportion of the costs be paid by one of the Parties.

ARTICLE XII

This Treaty shall not derogate from any of the following that entitle covered investments to treatment more favorable than that accorded by this Treaty:

(a) laws and regulations, administrative practices or procedures, or administrative or adjudicatory decisions of a Party;

(b) international legal obligations; or

(c) obligations assumed by a Party, including those contained in an investment authorization or an investment agreement.

ARTICLE XIII

Each Party reserves the right to deny to a company of the other Party the benefits of this Treaty if nationals of a third country own or control the company and

(a) the denying Party does not maintain normal economic or diplomatic relations with the third country; or

(b) the company has no substantial business activities in the territory of the Party under whose laws it is constituted or organized.

ARTICLE XIV

1. No provision of this Treaty shall impose obligations with respect to tax matters, except that:

(a) Articles III, X and XI will apply with respect to expropriation; and

(b) Article X will apply with respect to an investment agreement or an investment authorization.

2. A national or company, that asserts in an investment dispute that a tax matter involves an expropriation, may submit that dispute to arbitration pursuant to Article X(3) only if:

(a) the national or company concerned has first referred to the competent tax authorities of both Parties the issue of whether the tax matter involves an expropriation; and

(b) the competent tax authorities have not both determined, within nine months from the time the national or company referred the issue, that the matter does not involve an expropriation.

ARTICLE XV

1. This Treaty shall not preclude a Party from applying measures necessary for the fulfillment of its obligations with respect to the maintenance or restoration of international peace or security, or the protection of its own essential security interests.

2. This Treaty shall not preclude a Party from prescribing special formalities in connection with covered investments, such as a requirement that such investments be legally constituted under the laws and regulations of that Party, or a requirement that transfers of currency or other monetary instruments be reported, provided that such formalities shall not impair the substance of any of the rights set forth in this Treaty.

ARTICLE XVI

1. (a) The obligations of this Treaty shall apply to the political subdivisions of the Parties.

(b) With respect to the treatment accorded by a State, Territory or possession of the United States of America, national treatment means treatment no less favorable than the treatment

accorded thereby, in like situations, to investments of nationals of the United States of America resident in, and companies legally constituted under the laws and regulations of, other States, Territories or possessions of the United States of America.

2. A Party's obligations under this Treaty shall apply to a state enterprise in the exercise of any regulatory, administrative or other governmental authority delegated to it by that Party.

ARTICLE XVII

1. This Treaty shall enter into force thirty days after the date of exchange of instruments of ratification through diplomatic channels. It shall remain in force for a period of ten years and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph 2. It shall apply to covered investments existing at the time of entry into force as well as to those established or acquired thereafter.

2. A Party may terminate this treaty at the end of the initial ten year period or at any time thereafter by giving one year's written notice through diplomatic channels to the other Party.

3. For ten years from the date of termination, all other Articles shall continue to apply to covered investments established or acquired prior to the date of termination, except insofar as those Articles extend to the establishment or acquisition of covered investments.

4. The Annex and Protocol shall form an integral part of the Treaty.

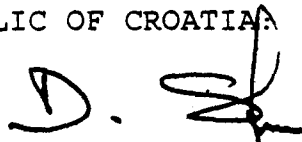
IN WITNESS WHEREOF, the respective plenipotentiaries have signed this Treaty.

DONE in duplicate at *Zagreb* this *13th* day of *July*, 1996, in the English and Croatian languages, each text being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF CROATIA:

ANNEX

1. The Government of the United States of America may adopt or maintain exceptions to the obligation to accord national treatment to covered investments in the sectors or with respect to the matters specified below:

atomic energy; customhouse brokers; licenses for broadcast, common carrier, or aeronautical radio stations; COMSAT; subsidies or grants, including government-supported loans, guarantees and insurance; state and local measures exempt from Article 1102 of the North American Free Trade Agreement pursuant to Article 1108 thereof; and landing of submarine cables.

Most favored nation treatment shall be accorded in the sectors and matters indicated above.

2. The Government of the United States of America may adopt or maintain exceptions to the obligation to accord national and most favored nation treatment to covered investments in the sectors or with respect to the matters specified below:

fisheries; air and maritime transport, and related activities.

3. The Government of the United States of America may adopt or maintain exceptions to the obligation to accord national and most favored nation treatment to covered investments, provided that the exceptions do not result in treatment under this Treaty less favorable than the treatment that the Government of the United States of America has undertaken to accord in the North American Free Trade Agreement with respect to another party to that Agreement, in the sectors or with respect to the matters specified below:

banking, insurance, securities and other financial services.

4. The Government of the Republic of Croatia may adopt or maintain exceptions to the obligation to accord national treatment to covered investments in the sectors or with respect to the matters specified below:

ownership and operation of broadcast or common carrier radio and television stations; the provision of common carrier telephone and telegraph services; the provision of submarine cable services; and subsidies or grants, including government supported loans.

Most favored nation treatment shall be accorded in the sectors and matters indicated above.

5. The Government of the Republic of Croatia may adopt or maintain exceptions to the obligation to accord national and most favored nation treatment to covered investments in the sectors or with respect to the matters specified below:

fisheries; air and maritime transport, and related activities (including maritime services).

6. Each Party agrees to accord national treatment to covered investments in the following sectors:

leasing of minerals; concession rights for exploration and exploitation of mineral resources; and pipeline rights-of-way on government lands.

PROTOCOL

The Parties confirm their mutual understanding that the provisions of this Treaty do not bind either Party in relation to any act or fact which took place or any situation which ceased to exist before the date of entry into force of this Treaty.

**UGOVOR
IZMEĐU
VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA
I
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
O POTICANJU I UZAJAMNOJ ZAŠTITI ULAGANJA**

Vlada Sjedinjenih Američkih Država i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu "Ugovorne stranke");

Želeći poticati veću međusobnu gospodarsku suradnju glede ulaganja državljana i društava jedne Ugovorne stranke na teritoriju druge Ugovorne stranke;

Svjesne da će dogovor o statusu koji treba pripasti takvom ulaganju poticati tok privatnog kapitala i gospodarski razvoj Ugovornih stranaka;

Suglasne da će stabilni okvir za ulaganja pomoći da se gospodarski izvori najviše moguće i učinkovito koriste te da će povećati životni standard;

Svjesne da razvoj gospodarskih i poslovnih veza može povećati poštivanje međunarodno priznatih radničkih prava;

Suglasne da se ti ciljevi mogu postići bez ublažavanja mjera opće primjene za zaštitu zdravlja, sigurnosti i mjera za zaštitu okoliša; i

Odlučivši zaključiti Ugovor o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja;

Sporazumjele su se kako slijedi:

ČLANAK I

Za potrebe ovog Ugovora,

- (a) "društvo" znači svaki subjekt osnovan ili organiziran prema važećem zakonu, bez obzira da li u cilju dobiti ili ne, i bez obzira da li je u privatnom ili državnom vlasništvu ili pod privatnom ili državnom kontrolom, i uključuje korporaciju, trust, ortaštvo, isključivo vlasništvo, podružnicu, zajedničko ulaganje, udruženje, ili drugu vrstu organizacije;
- (b) "društvo Ugovorne stranke" znači društvo uspostavljeno ili organizirano prema zakonima te Ugovorne stranke;
- (c) "državljanin Ugovorne stranke" znači fizičku osobu koja je državljanin te Ugovorne stranke prema njenom važećem zakonu;
- (d) "ulaganje" državljanina ili društva znači svaki oblik ulaganja koji taj državljanin ili društvo ima u vlasništvu ili kontrolira direktno ili indirektno, i uključuje ulaganje koje se sastoji ili je u obliku;
  - (i) društva;

- (ii) udjela, dionica i drugih oblika sudjelovanja kapitala, te obveznica, zadužnica, i drugih oblika kamata na dugove, u društvu;
- (iii) ugovornih prava, kao što su ugovori po principu "ključ u ruke", građevinski ili ugovori o vođenju poslova (ugovori o upravljanju), ugovori o proizvodnji ili podjeli prihoda, koncesije, i drugi slični ugovori;
- (iv) vlasništva na stvarima, uključujući nekretnine te nematerijalna vlasništva, uključujući prava kao što su zakupi, hipoteke, prava zadržaja i založna prava;
- (v) intelektualnog vlasništva, uključujući:
  - autorska prava i srodna prava,
  - patente,
  - prava glede sorti biljaka,
  - industrijski dizajn,
  - topografije poluvodičkih integriranih krugova,
  - poslovne tajne, uključujući know-how i povjerljive poslovne informacije,
  - zaštitni znak proizvoda i usluga, i
  - trgovačka imena; i
- (vi) prava dodijeljenih u skladu sa zakonom, kao licence i dozvole:

Bilo kakva promjena oblika ulaganja ne utiče na prirodu samog ulaganja.

- (e) "pokriveno ulaganje" znači ulaganje državljanina ili društva jedne Ugovorne stranke na teritoriju druge Ugovorne stranke;
- (f) "državno poduzeće" znači društvo koje Ugovorna stranka posjeduje ili kontrolira putem vlasničkih udjela;
- (g) "dozvola za ulaganje" znači dozvolu koju tijelo Ugovorne stranke nadležno za strana ulaganja izdaje pokrivenom ulaganju ili državljaninu ili društvu druge Ugovorne stranke;
- (h) "ugovor o ulaganju" znači pismeni sporazum između državnih tijela jedne Ugovorne stranke i pokrivenog ulaganja ili državljanina ili društva druge Ugovorne stranke kojim se (i) odobravaju prava glede prirodnih izvora ili ostale imovine koju kontroliraju državna tijela i (ii) i na koji se ulaganje, državljanin ili društvo oslanja prilikom osnivanja ili stjecanja pokrivenog ulaganja.
- (i) "Konvencija ICSID-a" znači Konvenciju o rješavanju sporova o ulaganjima između država i državljana drugih država, Washington, 15. ožujka 1965;
- (j) "Centar" znači Međunarodni centar za rješavanje sporova o ulaganjima koji je osnovan prema Konvenciji ICSID-a;
- (k) "Arbitražna pravila UNCITRAL-a" znače arbitražna pravila Komisije Ujedinjenih naroda o međunarodnom trgovačkom pravu;
- (l) "teritorij" podrazumijeva teritorij Sjedinjenih Američkih Država ili teritorij Republike Hrvatske, uključujući i teritorijalno more određeno u skladu sa međunarodnim pravom prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. godine. Ovaj Ugovor se također primjenjuje na more, morsko dno i podzemlje koji se nastavljaju na teritorijalno more na kojima prema međunarodnom pravu Sjedinjene Američke Države ili Republika

Hrvatska vrši svoja suverena prava ili jurisdikciju u skladu s međunarodnim pravom, prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. godine.

ČLANAK II

1. Glede osnivanja, stjecanja, proširenja, upravljanja, vođenja, rada i prodaje ili drugog raspolaganja pokrivenim ulaganjima, svaka Ugovorna stranka će pružati uvjete koji nisu manje povoljni od onih koje pruža, u istim situacijama, ulaganjima vlastitih državljana ili društava na svom teritoriju (u daljnjem tekstu "nacionalni tretman") ili ulaganjima na njenom teritoriju državljana ili društava neke treće države (u daljnjem tekstu "status najpovlaštenije nacije"), što je od toga najpovoljnije, (u daljnjem tekstu "nacionalni tretman i status najpovlaštenije nacije"). Svaka Ugovorna stranka će osigurati da njena državna poduzeća kod opskrbe njihovim robama i pri pružanju njihovih usluga odobre nacionalni tretman i status najpovlaštenije nacije pokrivenim ulaganjima.
2.
  - (a) Ugovorna stranka može prihvatiti ili provoditi izuzeća od obveza stavka 1. u oblastima ili glede pitanja navedenih u aneksu ovom Ugovoru. Prihvaćanjem takvog izuzeća, Ugovorna stranka ne može zahtijevati prinudnu prodaju, u cijelosti ili djelomično, pokrivenih ulaganja koja postoje u vrijeme kada izuzeće stupa na snagu.
  - (b) Obveze stavka 1. se ne odnose na postupke koji su predviđeni multilateralnim sporazumima i koji su sklopljeni pod okriljem Svjetske organizacije o pravu intelektualnog vlasništva glede stjecanja ili provođenja prava intelektualnog vlasništva.
3.
  - (a) Svaka Ugovorna stranka će u svako vrijeme pružati pokrivenim ulaganjima poštene i pravične uvjete te punu zaštitu i sigurnost, te neće ni u kojem slučaju odobriti uvjete koji su manje povoljni od onih koje zahtjeva međunarodno pravo.
  - (b) Niti jedna Ugovorna stranka neće niti na jedan način otežavati nerazumnim i diskriminacijskim mjerama upravljanje, vođenje, rad i prodaju ili drugo raspolaganje pokrivenim ulaganjima.
4. Svaka Ugovorna stranka će pružiti djelotvorna sredstva za ostvarivanje zahtjeva i provedbu prava glede pokrivenih ulaganja.
5. Svaka Ugovorna stranka će osigurati da se njeni zakoni, propisi, administrativna praksa i postupci opće primjene, i arbitražne odluke koje se odnose ili utječu na pokrivena ulaganja, odmah publiciraju ili da na drugi način budu dostupni javnosti.

ČLANAK III

1. Niti jedna Ugovorna stranka neće izvlastiti ili nacionalizirati pokriveno ulaganje direktno ili indirektno putem mjera koje su jednake izvlašćenju ili nacionalizaciji ("izvlašćenje") osim u javnu svrhu; na nediskriminacijski način; uz plaćanje hitne, adekvatne i učinkovite naknade; zakonskim putem i u skladu s općim načelima uvjeta koji su predviđeni člankom II (3).
2. Naknada će biti isplaćena bez odlaganja; biti će jednaka poštenoj tržišnoj vrijednosti izvlašćenog, pokrivenog ulaganja neposredno prije nego što je poduzeto izvlašćenje ("dan izvlašćenja"); te će se moći u cijelosti realizirati te slobodno prenositi. Poštena tržišna vrijednost neće odražavati nikakvu promjenu vrijednosti nastalu zbog toga što se o činu izvlašćenja saznalo prije dana izvlašćenja.

3. Ako se poštena tržišna vrijednost izrazi u valuti koja se slobodno koristi, plaćena naknada neće biti manja od poštene tržišne vrijednosti na dan izvlašćenja, plus kamata po komercijalno razumnoj stopi za tu valutu, nastala od dana izvlašćenja do dana plaćanja.
4. Ako se poštena tržišna vrijednost izrazi u valuti koja nije slobodno upotrebljiva, plaćena naknada - preračunata u valutu plaćanja po tržišnom deviznom tečaju na dan plaćanja - neće biti manja od:
  - (a) poštene tržišne vrijednosti na dan izvlašćenja, preračunate u valutu koja se slobodno koristi po tržišnom deviznom tečaju na taj dan, plus
  - (b) kamata, po komercijalno razumnoj stopi za valutu koja se slobodno koristi, nastala od dana izvlašćenja do dana plaćanja.

ČLANAK IV

1. Svaka Ugovorna stranka će odobriti nacionalni tretman i status najpovlaštenije nacije pokrivenim ulaganjima glede svake mjere koja se odnosi na gubitke koje ulaganja pretrpe na njenom teritoriju uslijed rata ili drugog oružanog sukoba, revolucije, izvanrednog stanja u državi, ustanka, građanskih nemira ili sličnih događaja.
2. Svaka Ugovorna stranka će odobriti povrat, ili platiti naknadu u skladu sa stavcima 2-4. članka III u slučaju da pokrivena ulaganja pretrpe gubitke na njenom teritoriju uslijed rata ili drugog oružanog sukoba, revolucije, izvanrednog stanja u državi, ustanka, građanskih nemira ili sličnih događaja koji su posljedica:
  - (a) rekviriranja cjelokupnih ulaganja ili njihovih dijelova od strane snaga ili tijela Ugovorne stranke, ili
  - (b) uništenja cjelokupnih ulaganja ili njihovih dijelova od strane snaga ili tijela Ugovorne stranke koja nisu bila neophodna u toj situaciji.

ČLANAK V

1. Ako Ugovorna stranka ili od nje određena agencija izvrši plaćanje temeljem odštetnog zahtjeva, garancije ili ugovora o osiguranju u svezi s pokrivenim ulaganjem, druga Ugovorna stranka priznat će prvom Ugovornoj stranci ili od nje određenoj agenciji prijenos svakog prava ili zahtjeva oštećenog državljanina ili društva, a prva Ugovorna stranka ili od nje određena agencija ovlaštena je ostvariti takva prava i provesti takve zahtjeve temeljem subrogacije, u istom obimu kao taj državljanin ili društvo.
2. Prva Ugovorna stranka ili od nje određena agencija ima uvijek pravo na isti tretman u odnosu na prava ili zahtjeve ostvarene temeljem prijenosa. Prva Ugovorna stranka ili od nje određena agencija ima također pravo na sva plaćanja ostvarena temeljem tih prava ili zahtjeva na koja bi oštećeni državljanin ili društvo imali pravo temeljem ovog Ugovora u odnosu na dotična pokrivena ulaganja.

ČLANAK VI

1. Svaka Ugovorna stranka će dopustiti da se svi prijenosi u svezi sa pokrivenim ulaganjem obave slobodno i bez odlaganja u njen i iz njenog teritorija. Takvi prijenosi uključuju:
  - (a) prinosi kapitala;

- (b) dobit, dividende, prihod od kapitala, te prihod od prodaje cjelokupnog ulaganja ili bilo kojeg njegova djela ili od djelomične ili cjelokupne likvidacije ulaganja;
  - (c) kamatu, plaćanje tantijema, isplate za vođenje poslova (upravljanje) i tehničku pomoć i ostale pristojbe;
  - (d) plaćanja po ugovoru, uključujući kreditni ugovor; i
  - (e) naknadu u skladu s člancima III i IV i plaćanja proizašla iz ulagačkog spora.
2. Svaka Ugovorna stranka će dopustiti da se prijenosi obave u slobodno konvertibilnoj valuti po tržišnom deviznom tečaju na dan prijenosa;
3. Svaka Ugovorna stranka dopustiti će da se povrat uloga u stvarima izvrši kao što je odobreno ili specificirano u odobrenju o ulaganju, sporazumu o ulaganju ili drugom pismenom sporazumu između Ugovorne stranke i pokrivenog ulaganja ili državljanina ili društva druge Ugovorne stranke.
4. Bez obzira na stavke 1.do 3. Ugovorna stranka smije bez diskriminacije i u dobroj vjeri, spriječiti prijenos pravičnom primjenom svojih zakona u svezi sa:
- (a) stečajem, nelikvidnošću ili zaštitom prava vjerovnika;
  - (b) izdavanjem, trgovinom i poslovanjem s vrijednosnim papirima;
  - (c) krivičnim ili kaznenim optužbama;
  - (d) osiguranjem poštivanja naredbi ili presuda u arbitražnom postupku.

ČLANAK VII

Niti jedna Ugovorna stranka neće naložiti ili provoditi, kao uvjet za osnivanje, stjecanje, proširenje, upravljanje, vođenje ili rad pokrivenog ulaganja, bilo koji zahtjev (uključujući obvezu ili obećanje u svezi s dobivanjem državne dozvole ili odobrenja):

- (a) da se postigne određena razina ili postotak domaćeg sadržaja ili da se kupi, koristi ili na drugi način odobri prednosti proizvodima ili uslugama domaćeg podrijetla ili iz bilo kojeg domaćeg izvora;
- (b) da se ograniči uvoz putem ulaganja proizvoda ili usluga u svezi s određenim opsegom ili vrijednošću proizvodnje, izvoza ili deviznih zarada;
- (c) da se izvozi određena vrsta, razina ili postotak proizvoda ili usluga, općenito ili na neko određeno tržište;
- (d) da se ograniči prodaja putem ulaganja proizvoda ili usluga na teritoriju Ugovorne stranke u svezi s određenim opsegom ili vrijednošću proizvodnje, izvoza ili deviznih zarada;
- (e) da se vrši transfer tehnologije, proizvodnog procesa ili ostalog vlasničkog znanja državljaninu ili društvu na teritoriju Ugovorne stranke, osim u skladu s naredbom, obvezom ili obećanjem koje provodi sud, upravni sud ili tijelo nadležno za konkurenciju da se riješi navodno ili od strane suda proglašeno kršenje zakona o konkurenciji; ili
- (f) da se provodi određena vrsta, razina ili postotak istraživanja i razvoja na teritoriju Ugovorne stranke.

Takvi zahtjevi ne uključuju uvjete za dobivanje ili stalno dobivanje neke prednosti.

ČLANAK VIII

1. (a) Zavisno od njenih zakona o ulasku i boravku stranaca, svaka Ugovorna stranka dozvoliti će ulazak i boravak na njenom teritoriju državljanima druge Ugovorne stranke u cilju osnivanja, razvijanja, vođenja ili savjetovanja glede obavljanja ulaganja u koje su oni, ili društvo druge Ugovorne stranke koja ih zapošljava, uložili ili se nalaze u procesu ulaganja značajnog iznosa kapitala ili ostalih sredstava.
- (b) Niti jedna Ugovorna stranka neće prilikom odobravanja ulaska prema stavku 1(a), zahtijevati test za radnu dozvolu ili druge postupke u slične svrhe, niti će primjenjivati bilo koja brojčana ograničenja.
2. Svaka Ugovorna stranka će dozvoliti pokrivenim ulaganjima da zaposle najviši poslovodni (upravljački) kadar po svom izboru, bez obzira na državljanstvo.

ČLANAK IX

Ugovorne stranke suglasne su konzultirati se hitno, na zahtjev jedne od njih, glede rješenja svih sporova u svezi s ovim Ugovorom, ili razgovora o bilo kojem pitanju u svezi s tumačenjem ili primjenom Ugovora ili glede realizacije ciljeva ovog Ugovora.

ČLANAK X

1. Za potrebe ovog Ugovora, spor o ulaganju je spor između Ugovorne stranke i državljanina ili društva druge Ugovorne stranke koji nastane iz ili u svezi s odobravanjem ulaganja, sporazuma o ulaganju ili navodnog kršenja bilo kojeg prava prenesenog, stvorenog ili priznatog ovim Ugovorom glede pokrivenog ulaganja. U slučaju investicijskog spora, stranke spora trebaju prvo tražiti rješenje spora kroz konzultacije i pregovore.
2. Državljanin ili društvo koji su stranka u sporu o ulaganjima mogu uputiti spor na rješavanje prema jednoj od slijedećih mogućnosti:
  - (a) sudovima ili upravnim sudovima Ugovorne stranke koja je stranka u sporu; ili
  - (b) u skladu s bilo kojim primjenjivim, prethodno dogovorenim postupcima za rješavanje sporova o ulaganju; ili
  - (c) u skladu s uvjetima stavka 3.
3. (a) Pod uvjetom da dotični državljanin ili društvo nisu uputili spor na rješavanje prema stavku 2(a) ili (b), te da su prošla tri mjeseca od dana nastanka spora, dotični državljanin ili društvo mogu uputiti spor na rješavanje putem obvezujuće arbitraže:
  - (i) na Centar, ako on postoji; ili na
  - (ii) Dodatno tijelo Centra, ako ne postoji Centar; ili
  - (iii) u skladu s Arbitražnim pravilima UNCITRAL-a; ili
  - (iv) ako se obje stranke u sporu slože, na bilo koju drugu arbitražnu ustanovu ili u skladu s bilo kojim drugim arbitražnim pravilima.

- (b) Državljanin ili društvo, bez obzira što je ono eventualno uputilo spor na obvezujuću arbitražu prema stavku 3(a), može tražiti prijelazno rješenje putem sudskog naloga koje ne uključuje plaćanje odštete, kod pravosudnih ili upravnih sudova Ugovorne stranke koja je stranka u sporu, prije pokretanja arbitražnog postupka ili tijekom postupka, u svrhu očuvanja svojih prava i interesa.
4. Svaka Ugovorna stranka ovime pristaje podnijeti na obvezujuću arbitražu radi rješenja svaki spor o ulaganju u skladu s izborom državljanina ili društva prema stavku 3(a) (i), (ii), i (iii) ili prema međusobnom dogovoru obje stranaka u sporu u skladu sa stavkom 3(a) (iv). Ovaj pristanak i upućivanje spora od strane državljanina ili društva prema stavku 3(a) će udovoljavati slijedećim zahtjevima:
- (a) Glave II Konvencije ICSID-a (Pravna nadležnost Centra) i Pravila Dodatnog tijela za pismeni pristanak stranaka u sporu; i
- (b) Članka II Konvencije Ujedinjenih naroda o priznavanju i izvršavanju stranih arbitražnih odluka, New York, 10. lipnja 1958, glede "sporazuma u pisanom obliku".
5. Svaka arbitraža prema stavku 3(a) (ii), (iii) ili (iv) održati će se u državi koja je stranka Konvencije Ujedinjenih naroda o priznavanju i izvršavanju stranih arbitražnih odluka, New York, 10.6. 1958.
6. Svaka arbitražna odluka donesena u skladu s ovim člankom bit će konačna i obvezujuća za stranke u sporu. Svaka Ugovorna stranka će bez odlaganja provoditi odredbe svake takve odluke i osigurati provedbu takve odluke na svom teritoriju. Na izvršenje arbitražne odluke na teritoriju svake Ugovorne stranke primjenjuje se njezino nacionalno zakonodavstvo.
7. U svakom postupku koji uključuje spor o ulaganju, Ugovorna stranka neće navoditi kao obranu, protuzahjev, pravo na prebijanje duga ili bilo koji drugi razlog, da je oštećenje ili drugi oblik naknade za cijeli ili dio navodne štete primljen ili će biti primljen prema ugovoru o osiguranju ili ugovoru o jamstvu.
8. U smislu članka 25(2) (b) Konvencije ICSID-a i ovog članka, društvo Ugovorne stranke koje je, neposredno prije nego što nastupi događaj ili događaji koji uzrokuje spor o ulaganju, bilo pokriveno ulaganje, tretirati će se kao društvo druge Ugovorne stranke.

ČLANAK XI

1. Svaki spor između Ugovornih stranaka glede tumačenja ili primjene Ugovora koji se ne riješi putem konzultacije ili drugim diplomatskim kanalima, podnijeti će se na zahtjev jedne od stranaka arbitražnom sudu radi donošenja obvezujuće odluke u skladu s važećim pravilima međunarodnog prava. U nedostatku sporazuma među strankama o suprotnom, važit će Arbitražna pravila UNICTRAL-a, s izuzetkom u kojem su ta pravila (a) izmjenjena od stranka ili (b) izmijenjena od arbitara, osim ako se jedna od stranaka ne slaže s predloženim izmjenama.
2. U roku od dva mjeseca od primitka zahtjeva, svaka Ugovorna stranka će imenovati arbitra. Ta dva arbitra će odabrati trećeg arbitra kao Predsjednika, koji će biti državljanin treće države, koja ima diplomatske odnose s obje Ugovorne stranke. Arbitražna pravila UNCITRAL-a koja važe za imenovanje tročlanih vijeća primjenjivat će se *mutatis mutandis* za imenovanje arbitražnog vijeća, osim kada je tijelo imenovanja koji se spominje u tim Pravilima glavni tajnik Centra.
3. Ako nije drugačije dogovoreno, svi podnesci će se dostaviti i sve rasprave će biti okončane u roku od šest mjeseci od dana izbora trećeg arbitra, i arbitražno vijeće će donijeti svoju odluku u roku od dva mjeseca od dana posljednjeg podnošenja ili od dana okončanja rasprava, što je od toga kasnije.

4. Troškove Predsjednika i ostalih arbitra te ostale troškove postupaka Ugovorne stranke će platiti u jednakim dijelovima. Međutim, arbitražno vijeće može narediti u svojoj odluci da veći dio troškova plati jedna od Ugovornih stranka.

ČLANAK XII

Ovaj Ugovor neće derogirati ništa od slijedećeg što pokrivenim ulaganjima daje pravo na uvjete koji su povoljniji od onih koji su odobreni ovim Ugovorom:

- (a) zakone i propise, upravnu praksu ili postupke, upravne ili sudske odluke Ugovornih stranaka;
- (b) međunarodnopravne obveze; ili
- (c) obveze koje preuzme Ugovorna stranka, uključujući i one koje su sadržane u odobrenju o ulaganju ili u sporazumu o ulaganju.

ČLANAK XIII

Svaka Ugovorna stranka zadržava pravo da uskrati društvu druge Ugovorne stranke povlastice iz ovoga Ugovora ako državljani trećih država imaju u vlasništvu ili kontroliraju to društvo i

- (a) Ugovorna stranka koja uskraćuje povlastice ne održava normalne gospodarske ili diplomatske odnose s tom trećom državom; ili
- (b) društvo nema značajnih gospodarskih aktivnosti na teritoriju Ugovorne stranke po čijim je zakonima osnovano ili organizirano.

ČLANAK XIV

1. Odredbe ovog Ugovora neće nametati obveze glede poreznih pitanja, osim da će se:

- (a) Članci III, X i XI primjenjivati glede izvlašćenja; i
- (b) Članak X primjenjivati glede sporazuma o ulaganju ili odobrenja o ulaganju.

2. Državljanin ili društvo koje u sporu o ulaganju tvrdi da porezno pitanje uključuje izvlašćenje, može uputiti spor na arbitražu u skladu s člankom X (3) samo ako:

- (a) je dotični državljani ili društvo najprije uputilo na nadležna porezna tijela obiju Ugovornih stranaka pitanje glede toga da li porezno pitanje uključuje izvlašćenje; i
- (b) oba nadležna porezna tijela nisu utvrdila, u roku od devet mjeseci od trenutka kada su državljani ili društvo uputili pitanje, da predmet ne uključuje izvlašćenje.

ČLANAK XV

1. Ovaj Ugovor neće spriječiti Ugovornu stranku da primjenjuje mjere neophodne za ispunjenje njenih obveza glede održavanja ili ponovne uspostave međunarodnog mira i sigurnosti, ili glede zaštite njenih bitnih sigurnosnih interesa.

2. Ovaj Ugovor neće spriječiti Ugovornu stranku da propisuje posebne formalnosti u svezi s pokrivenim ulaganjima, kao što je npr. zahtjev da takva ulaganja budu pravno osnovana prema zakonima i propisima te Ugovorne stranke, ili zahtjev za obvezom izvješćivanja o prijenosima valute ili drugim monetarnim instrumentima, pod uvjetom da takve formalnosti neće štetiti biti bilo kojih prava koja su izložena u ovom Ugovoru.

ČLANAK XVI

1. (a) Obveze iz ovog Ugovora će se odnositi na upravne jedinice Ugovornih stranaka.
- (b) U odnosu na uvjete koje pruža neka od država, teritorij ili posjed Sjedinjenih Američkih Država, nacionalni tretman znači tretman koji nije manje povoljan od tretmana pruženog u istim situacijama ulaganjima državljana Sjedinjenih Američkih Država koji prebivaju u drugim državama, teritorijima ili posjedima Sjedinjenih Američkih Država, i društvima koja su pravno osnovana prema zakonima i propisima u drugim državama, teritorijima ili posjedima Sjedinjenih Američkih Država.
2. Obveza Ugovorne stranke prema ovom Ugovoru primjenjivat će se na državno poduzeće pri izvršavanju svih regulatornih, upravnih ili drugih državnih ovlasti koje je ta Ugovorna stranka prenijela na njega.

ČLANAK XVII

1. Ovaj Ugovor će stupiti na snagu trideset dana od dana razmjene instrumenata o ratifikaciji, diplomatskim putem. Ovaj Ugovor ostaje na snazi za razdoblje od deset godina te će i dalje ostati na snazi ukoliko ne bude otkazan u skladu sa stavkom 2. Primjenjivat će se na pokrivena ulaganja koja postoje u trenutku njegova stupanja na snagu kao i na ona koja su osnovana ili stečena nakon toga.
2. Ugovorna stranka može otkazati ovaj Ugovor na kraju početnog razdoblja od deset godina ili bilo kada nakon toga pismenom obavješću drugoj Ugovornoj stranci, godinu dana unaprijed, diplomatskim putem.
3. Deset godina nakon dana otkaza primjenjivat će se i nadalje svi ostali članci glede pokrivenih ulaganja koja su osnovana ili stečena prije dana otkaza, osim ukoliko se ti članci odnose i na osnivanje i stjecanje pokrivenih ulaganja.
4. Aneks i Protokol čine sastavni dio ovog Ugovora.

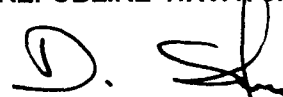
U POTVRDU TOGA, opunomoćenici svojih Vlada potpisali su ovaj Ugovor.

SASTAVLJEN u dva izvornika u 13. dana Trpanja, na engleskom i hrvatskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

ZA VLADU
SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

ZA VLADU
REPUBLIKE HRVATSKE

A N E K S

1. Vlada Sjedinjenih Američkih Država može prihvatiti ili provoditi izuzeća od obveze odobravanja nacionalnog tretmana pokrivenim ulaganjima u područjima ili u svezi dolje navedenih pitanja:

atomska energija; carinski brokeri; dozvole za emitiranje, zajedničkog nositelja ili aeronautičke radio stanice; COMSAT; subvencije ili potpore, uključujući državne zajmove; jamstva i osiguranje; državne i lokalne mjere izuzete člankom 1102. Ugovora o Sjevernoameričkoj slobodnoj trgovini u skladu s člankom 1108. tog Ugovora; te postavljanje podvodnih kablova.

Status najpovlaštenije nacije biti će odobren u oblastima u svezi s gore navedenim pitanjima.

2. Vlada Sjedinjenih Američkih Država može prihvatiti ili provoditi izuzeća od obveze odobravanja nacionalnog tretmana i statusa najpovlaštenije nacije pokrivenim ulaganjima u područjima ili u svezi sa slijedećim pitanjima:

ribarstvo; zračni i pomorski promet, i srodne aktivnosti.

3. Vlada Sjedinjenih Američkih Država može prihvatiti ili provoditi izuzeća od obveze odobravanja nacionalnog tretmana i statusa najpovlaštenije nacije pokrivenim ulaganjima, pod uvjetom da ti izuzeci, u skladu s ovim Ugovorom, neće dovesti do manje povoljnog tretmana od onoga što se Vlada Sjedinjenih Američkih Država obvezala odobriti u Ugovoru o Sjevernoameričkoj slobodnoj trgovini drugoj stranci tog Ugovora, u područjima ili u svezi sa slijedećim pitanjima:

bankarstvo; osiguranje; vrijednosnice i ostale financijske usluge.

4. Vlada Republike Hrvatske može prihvatiti ili provoditi izuzeća od obveze odobravanja nacionalnog tretmana pokrivenim ulaganjima u područjima ili u svezi dolje navedenih pitanja:

vlasništvo i djelatnost radija i televizije ili pojedinačnih radijskih i televizijskih postaja; pružanje osnovnih telefonskih i telegrafskih usluga; pružanje usluga putem podmorskih kabela; subvencije ili potpore, uključujući državne zajmove.

Status najpovlaštenije nacije bit će odobren u oblastima u svezi s gore navedenim pitanjima.

5. Vlada Republike Hrvatske može prihvatiti ili provoditi izuzeća od obveze odobravanja nacionalnog tretmana i statusa najpovlaštenije nacije pokrivenim ulaganjima u područjima ili u svezi sa slijedećim pitanjima:

ribarstvo; zračni i pomorski promet, i srodne aktivnosti (uključujući usluge u pomorstvu).

6. Svaka stranka je suglasna da će odobriti nacionalni tretman pokrivenim ulaganjima u slijedećim područjima:

licence za minerale; koncesije za prava istraživanja i iskorištavanja mineralnih sirovina; i pravo prolaza cijevovoda preko državnog zemljišta.

PROTOKOL

Stranke potvrđuju uzajamno razumijevanje da odredbe ovog Ugovora ne vežu niti jednu od njih glede bilo kojeg čina ili činjenice koji su prethodili datumu stupanja ovog Ugovora na snagu, niti glede bilo koje situacije koja je prestala postojati prije toga datuma.